



Daf Panorama

La Yéchiva Ohavei Toratéha sous l'égide de Rav Israel Abib

Complément à l'étude du Daf Hayomi

BABA BATRA 52

לאסוקי שמענתא – סיכום הלכתי על סדר הדף (עם לשון השו"ע במודגש)

ב"ב נב

א. פקדונות. ב. אם נאמנת. ג. בן שנפרד מאביו. ד. שטרות על שמו. ה. מת. ו. חלוקים בעינתם. ז. ראייה בעדים. ח. רב נחמן. ט. קנין חזקה.

א. אין מקבלין פקדון מאשת איש וכן מעבד וקטן שמא גנבו מבעליהם (גמרא ורשב"ם) ואם קבל יחזור לאשה (אה"ע פו, א) וכן לעבד. ובקטן יעשה לו אוצר עד שיגדל ויחזיר לו שהרי אין ידוע לשמור. ונחלקו בגמרא מה יעשה לו י"א ספר תורה ללמוד בו והרי פירות והקרן קיים וי"א דקל שיאכל פירות.

ב. בא להחזיר להם הפקדון ואמרה בשעת מיתתה של פלוני הם אם נאמנת לו (לנפקד שלא גנבה מבעלה וה"ה בעבד וקטן יעשה כדבריה) (ויחזיר לאותו פלוני) ואם לאו יתן ליורשיה (היינו הבעל, באה"ג) [ויש מי שאומר שאם נושאת ונותנת בתוך הבית אינה נאמנת לומר של פלוני הם וכו'] (אה"ע פו, א). ומעשה באשתו של רבה בר בר חנה שאמרה בשעת מיתה עגילים אלו של פלוני הם (וצריך להחזיר לו) ובא לשאול את רב וא"ל אם נאמנת לך עשה כדבריה ואם לאו תעכבם לעצמך וי"א כך א"ל אם אותו פלוני עשיר הוא וראוי להפקיד בידה דבירם אלו עשה כדבריה ואם לאו תעכב לעצמך (גמרא ורשב"ם ע"ש עוד).

ג. הבן שהוא סומך על שלחן אביו ונחשב בכלל בני ביתו אם אכל בנכסי אביו שני חזקה וכן האב שאכל נכסי בן זה שהוא סומך עליו שני חזקה לא עלתה להם חזקה. נסתלק מעל שולחנו מחזיקין זה על זה (ח"מ קמט, ג' וד') שהיה להם למחות. והוא מחלוקת בגמרא שרב יוסף אמר אפילו נתפרדו אין חזקה שאין מקפידין זה על זה למחות ושאר אמוראים וגם ברייתא וכן פסקה הגמרא להלכה שאם חלקו ונתפרדו יש חזקה.

ד. אחד מהאחים שנושא ונותן בתוך הבית (כגון לאחר מות האב. רשב"ם) ושטרות עשויים על שמו (כגון שטרות מכר או הלואה) ואומר שלי הם שנפלו לי מבית אמי או מציאה מצאתי או מתנה ניתנה לי ואינו מהממון של הבית. אמר רב עליו להביא ראייה שהוא שלו ושמואל אמר על האחים להביא ראייה והלכה ¹⁰⁶ב שיעליו להביא ראייה בעדים (ח"מ סי' סב).

ה. אמר שמואל מדוה לי רב אם מת (האח שיצאו שטרות על שמו) והניח יתומים אז צריכים האחים להביא ראייה בעדים (שם). והקשה רב פפא איך נטען ליתומים מה שאין כח לאביהם לטעון שיביאו האחים ראייה (לפי רב) והרי רבא הוציא מיד היתומים זוג מספריים שעשויים להשאיל ולהשכיר ואין בהם חזקה מה שתחת ידו שלו ולא אמר כיון שמת האב על הבלעים להביא ראייה שלא השאילם (אבל ראייה שהיו שלו צריך רשב"ם), קשיא (גמרא). ואעפ"כ הלכה כשמואל ¹⁰⁷א אינה תיובתא.

ו. ואם היו (האחים) חלוקים בעינתן (שכל אחד אוכל בפני עצמו) או בשום דבר על האחים להביא ראייה ואפילו בחייו משום דאימור מעינתו קומץ ואפילו אומר מבית אבי אמי נפלו נאמן במגו (שו"ע שם).

ז. ואיזה ראייה (לפי רב) יביא האח בעל השטרות שממונו מכר והלוה, רב האמר ראייה בעדים שיש לו ממון משלו, רב ששת אמר די בקיום השטר שאם קיימוהו הדיינים על שמו בודאי ביררו שהממון שלו. והלכה כרבה שיביא עדים (שם).

ח. א"ל רבא לרב נחמן הרי נחלקו רב ושמואל על מי להביא ראייה. ובדעת רב נחלקו רבה ורב ששת איזה ראייה יביאו ואיך סובר אדוני א"ל אני ידוע ברייתא כרב שעליו להביא ראייה (לא פירש איזה ראייה). ועוד כתבו בברייתא שכן הדין אם אשה הנושאת ונותנת בתוך הבית והיו שטרות מקניית הקרקעות ועבדים או שטרי ובות כתובים על שמה והיא אומרת שלי הם עליה להביא ראייה בעדים שהוא כדבריה שהיה לה ממון מיוחד וא"צ שיעידו על אלו השטרות שהם שלה [וה"ה אם נמצאו לה מטלטלים ברשותה עליה להביא ראייה] הגה ¹⁰⁸אפילו אלמנה וכו' (שם).

ט. במה דברים אמורים מה שלמדנו שצריך ג' שנים לחזקה כשמחזיק ויש טענת ערעור נגדו אבל אם מחזיק לקנות בקרקע מדעת הבעלים קונה בחזקה כיצד מכר או נתן לו בית או שדה וכן האחים שחלקו בנכסי האב או המחזיק בנכסי הגר שמת שהם הפקר כיון שנעל או גדר או פרץ כל שהוא והועיל במעשיו הרי זה קנה. במה דברים אמורים (שקנה המחזיק) כשהחזיק בפני המוכר או הנותן שאל שלא בפניו לא קנה אלא א"כ אמר לו לך חזק וקני [ואם מסר לו המפתח הוי כאומר לו לך חזק וקני וכו'] (ח"מ קצב, א' וב').

¹⁰⁶ א"ע"ג דהלכה כשמואל בדיני משום דר"נ דהלכתא כוותיה בדיני קאי כרב ועוד דתניא כוותיה (באה"ג אות ב).

¹⁰⁷ דקשיא פירושו שאנו לא ידועים לתרצה אבל הימרא מתורצת היא. וכו' הפוסקים משום דאפשר שהיה לאביהם ראייה ועוד דהשטר יוצא בשמו סברא הוא שהוא ממנו אלא דבחייו אמורים לו שאם כדבריו שיש לו ממון משלו א"א שלא יוכל להביא ראייה אבל כשמת על האחים להביא ראייה (מפרשים).

¹⁰⁸ דה"א משום שבהה שהאמינה ב"ד בודאי לא גנבה קמ"ל שעליה להביא ראייה (סמ"ע).

Rav E. Abib

Retrouvez l'ensemble des Daf Panorama sur www.dafhayomi.fr rubrique Résumés